

Mitä nyt?

Ruusu grynderivetoisen kaupunkisuunnittelun kyseenalaistajille

YSS ry. on perinteisesti jakanut Ruusu-tunnustus-palkinnon merkittävästä yhdyskuntasuunnitteluun liittyvästä teosta tai toiminnasta. Tänä vuonna palkinnon sai pamfletti *Kenen kaupunki? Helsingin kaupunkisuunnittelu ja kulttuuriympäristö törmäyskursilla*. Harri Hautajärvi, Juhana Heikonen, Petteri Kummala ja Timo Tuomi ovat toimittaneet 19 asiantuntijan puheenvuoroista jyrkän kannanoton kaupunkisuunnittelun, arkkitehtuurin ja kulttuuriympäristöjen muutoksesta Helsingissä. Kannanoton julkaisijoina ja kustantajina toimivat Docomomo Finland, ICOMOSin Suomen osasto, Rakennustaiteen Seura sekä Suomen Arkkitehtiliiton alaosaosto Rakennusperintö-SAFA.

Kenen kaupunki? kyseenalaistaa Helsingin 2016 yleiskaavan jälkeisen kaupunkisuunnittelun. Kaupunkirakenteen voimakas tiivistäminen ja grynderivetoiset suunnitteluprosessit ovat kuitenkin tuttuja ilmiöitä kaikissa suurissa kaupungeissa ja kasvukeskuksissa. Pamfletti nimensä mukaisesti kysyy, kenen mandaatilla ja millä perusteilla Helsinkiä kehitetään. Puheenvuoroissa kuvataan, miten ikoniset kaupunkitilat ja rakennusperintökohteet päätyvät kiinteistösijoittajien rahanteon välineiksi. Uusi tiiviiksi ja korkeaksi muuttunut kaupunkirakenne murtaa kaupungin siluetin ja lyö korvalle keskeisiä hyvän arkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun arvoja. Rakennustaiteellisten ja maisemallisten arvojen ohella pamfletti muistuttaa puistojen ja kaupunkivihreän merkityksestä kestäväen kehityksen perustana ja asukkaiden yhteisenä tilana.

Nyt käsillä olevaan teemanumeroon sopivasti pamfletti muistuttaa myös osallisuuden merkityksestä. Kuten Miia Perkkiö puheenvuorossaan kirjoittaa (s.99), yhteiseen rakennusperintöön kohdistuvissa laajoissa muutoksissa lähtökohtana tulee olla rakennussuojelun ohella kansalaisten näkemykset ja tarpeet. Kannanotoissa vaaditaan ryhtiliikettä virkamieskoneistolta ja poliittisilta päättäjiltä, mutta viime kädessä myös kaupunkisuunnittelun ammattikunnalta yleensä. Konkreettisten suunnitteluhankkeiden ja niiden taustojen esittelyn ohella puheenvuoroissa tarjotaan parannusehdotuksia ja vaihtoehtoja.

Pamfletti on formaattina raikas ja selkeä. Kaupunkitutkijoilla on liian vähän jalansijaa julkisessa keskustelussa ja päätöksenteossa. Laajaa huomiota yhteisen kaupunkitilan ja rakennusperinnön arvosta ei helposti tavoiteta perinteisemmin argumentoivilla tutkimusraporteilla ja artikkeleilla. Napakoista asiantuntijapuheenvuoroista koostuva pamfletti on perusteellinen ja laajasti asioita taustoittava viestinnän muoto, jonka soisi yleistyvän sosiaalisen median ja lyhyiden twiittien aikakautena.

YSS ry. on Ruusu-palkintoa myöntäessään huomionnut, että pamfletti tulee olemaan oman aikakautensa keräilyharvinaisuus. Pamfletti on tällä hetkellä loppuunmyyty. Kirjan sähköinen versio on luettavissa osoitteessa <https://icomos.fi/julkaisut/>. Lisäksi YSS ry. tarjoaa kahdelle onnekkaalle mahdollisuuden saada alkuperäispainos. Jäsentietorekisteriämme päivitetään parhaillaan. Kaikkien yhteystietonsa tarkistaneiden kesken arvotaan kaksi pamflettia. Tarkemmat ohjeet jäsentietojen päivittämisestä löytyvät YSS:n verkkosivuilta sekä Facebookista.

Sirkku Wallin

YSS ry:n johtokunnan jäsen